

ÜZENET

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

XXV. évfolyam 5. szám. 2014. március 1.

Ára 0,80 lej

Erősíts meg engem

Bírák 16,28

Sámson előtt és közvetlenül utána is, gyenge kezű bírák voltak Izráelben. Az Istentől való elhajlás, a környező népek bálványimádásának átvétele szabadossá tette az embereket. Az ige így jellemzi ezt az időszakot: „Ebben az időben nem volt király Izráelben, hanem ki-ki azt cselekedte, amit jónak látott.” (Bír 17,6) Ez az anarchikus állapot odavezetett, hogy Isten – Izráel fiainak gonoszságára válaszul – negyven évre a filiszteusok kezébe adta őket.

Isten azonban a hűtlenség ellenére is kitart népe mellett: időről időre bírakat küld, akik kiszabadítják Izráelt az ellenséges gyűrűből. Mindig előkészíti, gondosan kiválasztja azokat a vezetőket, akiket népe szabadításához használ.

Sámson legendás hőssé nővi ki magát erejével, sajátos, öntörvényű természetével. Erejénél fogva ellenségei képtelenek legyőzni őt. Ezért saját gyengeségeit használják fel ellene.

Ezek folytán ugyanis Sámson folyamatosan, lépésről lépésre eltávolodik Istentől. Egyre kevésbé képes szabadtói munkájára figyelni, egyre veszélyesebb mélységekbe keveredik. A filiszteusok számtalanszor rajtaütnek. Ez az a pont, ahol láthatóvá válik, hogy Sámson már nem Isten akaratát követi, hanem saját erejében bíz. Abban az erőben, ami Istentől kapott ajándék. Ezt jelképezi hosszú haja, amelyet nem érintett borotva.

A mi életünkben is ott vannak az Istentől felénk nyújtott figyelmeztetések. A mentő esz-közök, a mentő igék. Tudunk-e élni Isten mentő szándékával? Ki tudunk-e tartani Istentől rendelt küldetésünk mellett?

A böjti időszak úgy érkezik életünkbe, mint amikor az Úr segíteni akar a megfáradt léleknek. A böjt alatt mi rendszerint az étel és ital megvonását értjük, de a 21. századi embernek mást is ajánl Gyökössy Endre.

Fábián Tibor

(Folytatása a 3. oldalon)

Egyház és politika

Gyermek nélkül egyházi jövőkép sincs

A Budapesten alakult Erdélyi Gyülekezet alapítójára, Németh Gézára emlékeztek február elején a Protestáns Teológiai Intézet dísztermében. Az emlékezés során bemutatták Németh Géza születésének 80. évfordulója alkalmából kiadott *Miért fontos az egyházi jövőkép?* című kötetet, majd a könyv köré szerveződő *Egyház, politika, egyházpolitika* című konferenciára került sor.

Németh Géza, bár Magyarországon alapított gyülekezetet, mindig fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy az eredeti hazától, Erdélytől nem szabad elszakadni. Nem támogatta a kivándorlást, de azoknak az erdélyi menekülteknek, akik elhagyták szülőföldjüket, gyü-

lekezetet akart biztosítani, otthoni légkört teremtvén – így került sor az Erdélyi Gyülekezet megalapítására Budapesten.

(Folytatása a 8. oldalon)

Európa jövője a lelki megújuláson múlik

Beszélgetés Németh Zsolt külügyi államtitkárral

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben február elején több erdélyi és magyarországi előadó részvételével konferenciát tartottak az egyház és politika, egyházi jövőkép témájában. Az eseményen jelen volt Németh Zsolt, a magyar országgyűlés külügyi államtitkára is, aki az előadásokat követően lapunknak nyilatkozott.

– Az EU megteremtői fogalmazták meg, hogy „kereszténység nélkül nincs Európa”. Most éppen fordított irányba haladunk, azaz betiltják a karácsonyfát, a keresztet... a diplomok kiürülnek. Nem végzetes ez?

– Nem csupán szomorú félreértelmezése az európai intézmények vallási semlegességének, hanem a történelmi tények semmibevétele is, ha valaki figyelmen kívül hagyja, hogy az európai kultúra egyik gyökere a zsidó-keresztény hagyomány. Gondoljunk csak a párizsi Notre-Dame-ra, a kölni dómra vagy akár a magyargyerőmonostori Árpád-kori templomra Kalotaszegen. Annak, hogy Európának van keresztény múltja és jelene, a vallási szimbólumok szabad használatában is meg kell mutatkoznia. Arra természetesen oda kell figyelni, hogy ezekkel a jelképekkel méltatlanul senki ne éljen vissza. Noha valóban sokszor mutatkoznak a gyengeség jelei az európai egyházak életében, lehet tapasztalni örvendetes jelenségeket is. Például a németországi protestáns egyházak képviselői irodát tartanak fenn Brüsszelben, és igen magas színvonalon hallatják a hangjukat az Európai Uniót foglalkoztató kérdésekben. De hasonlóan van jelen a római katolikus EU Püspöki Konferenciáinak Bizottsága is. Így az egyházak által képviselt értékek is eljutnak a megfelelő fórumokra, még ha sokszor nem is találhatnak meghallgatásra. Fontos, hogy ez a dialógus fennmaradjon, hiszen az Európai Unió működéséről szóló szerződés előírja: az unió folytasson konzultációt az egyházakkal.

Somogyi Botond

(Folytatása az 5. oldalon)

Barangolások bibliai tájakon

Gibeón

Gibeón ősi kánaáni város, jelentése: halmos, dombos hely. Eredetileg a hívveusok laktak itt, a honfoglalás után Benjámin törzséhez került, s később a lévitáké lett. E város lakói, a többiekkel ellentétben, nem fordulnak a honfoglaló Józsué ellen, s úgy tűnik, őket megragadja mindaz, amit Izráel Istene cselekedett. Hamar belátják, semmi értelme annak, hogy e néppel s annak Istenével szembeszálljanak. Azt mondhatnánk, van bennük egyfajta istenismeret, istenfélelem, ők már legalább sejtik, hogy az események mögött áll valaki. Ha mi ilyen emberekkel találkozunk, fellelkesülünk, s úgy érezzük, már nyert ügyünk van. Sajnos sokszor keserűen csalódunk, mert kiderül: az ilyenek sokszor nem őszintén keresik Istent, csak épp valami érdek fűzi őket ehhez. Az ilyen „maguk módján” keresők legtöbbször nem találják meg Istent. Hozzá csak Jézus Krisztus által lehet jutni, s az emberek néha épp ezt akarják elkerülni. Gibeón lakóiról is kiderül: csak a bőrüket féltették, s nem szívből keresték Istent.

Józsué s a nép többi vezetője bevette a cselet, elhitte azt, amit a gibeoniták három más város lakóival együtt kieszeltek. Megeskették Józsuét és társait, hogy nem bántják őket. Ezt az izraeliek be is tartották. Talán e csalás által is Isten az Ő országának épülését munkálta. Ez persze nem menti fel Józsuét a felelőtlen döntés alól. Inkább Isten nagy kegyelmét látjuk, ami még a rosszból is jót tud kihozni. Ez minket ne meggondolatlanságra vezessen, hanem arra, hogy imádkozva, Isten vezetését kérve járjuk életünk útját.

Az ellenséggel vívott harcban Józsué döntő győzelmet akar aratni, hisz erre Istentől ígére-

tet is kapott. Ezért emberileg teljességgel lehetlenségnek tűnő dolgot kér tőle: álljon meg a Nap Gibeónnál és a Hold az Ajalon völgyében. Abban a bátor hitben merészelte ezt kérni, hogy Isten számára semmi sem lehetetlen. Az Úr meghallgatta a kérését, s olyan valami történt, ami sem azelőtt, sem azóta nem ismétlődött meg. Arra bátorít minket mindez, hogy merjünk nagy dolgokat kérni Istentől, mert ha ez az Ő akaratával egyezik, akkor ma is csodák történhetnek.

Dávidnak is köze van ehhez a városhoz. Mialatt ő Júdában uralkodik, Izráelben a király fővezére Abner lesz, aki régebben Saulnak szolgált. Abner elhatározza, megsemmisítő csapást mér Dávidra és seregére. Gibeóban furfangos ötlettel próbálkozik Abner, de terve nem sikerül. Isten mai gyülekezetének is sokszor ravasz ellenséggel van dolga, akinek agyafűrt stratégiája, jól átgondolt tervei vannak. S az ördög is megtalálja azokat az embereket, akiket felhasznál az Isten elleni harcban. A harc pedig főleg az ifjú nemzedékért folyik. E harcban Isten nekünk is lelki fegyverzetet adott, amit felvéve, diadalmaskodhatunk a rossz felett. Legyünk résen, s használjuk e fegyvereket.

Salamon is eljut a városba. Nem véletlen, hogy épp ide jön, hiszen itt volt Mózes idejétől kezdve a szent sátor és az áldozó oltár. E helyet választva jelzi, hogy ő apja, Dávid útján akar haladni, hogy tovább akarja vinni azt a szent örökséget, amit atyjától örökölt. Az Úr álommal jutalmazza tettét: azt kérhet Istentől, amit akar. Ismeretes Salamon válasza, aki nem hosszú életet, egészséget, ellenség feletti győzelmet kér, hanem értelmes és bölcs szívet, hogy választani tudjon jó és rossz között.

Ilyen szívre nekünk is szükségünk van, s ezt csak Isten tudja nekünk megadni. Ezt nem lehet sem tanulás, sem tapasztalás által megszerezni. Így lehet életünk Istent dicsőítő életté. Gibeón a Salamon életében jelképpé válik: ott van vele az Úr, ott jelenik meg neki. Ez a hely számunkra lehet igehirdetés, úrvacsorázás, igeolvasás. Ilyenkor az Úr mindig arra emlékeztet minket, hogy vele kell szüntelen járnunk.

Salamon azonban figyelmeztető példa is számunkra: ő egyre inkább elhagyta ezt a helyet, egyre lazábbá vált az Úrral való kapcsolata, s ami olyan szépen kezdődött, szomorúan fejeződött be. Vigyázzunk: ha Istennel kezdünk, vele is végezzünk.

kezde Marcikának. De a banándarabok nem akartak semmiképpen lemenni a torkán. Nagyon megszégyellte magát. Egy belső hang állandóan ezt súgta: „Tolvaj vagy!” Siró, elhaló hangon ezt kérdezte: „Kristóf bácsi, meg tud nekem bocsátani? Soha többé ilyen nem tesztek!” Kristóf bácsi mosolyogva válaszolt: „Igen, megbocsátok. Tudom, hogy állni fogod a szavad. Ami történt, arról többé ne beszéljünk.”

Kristóf bácsi bölcsen cselekedett, gyakorolta a megbocsátás evangéliumát. Jézus erről így tanít: „Mert, ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, megbocsát néktek is a ti mennyei Atyátok”. (Mt 6,14)

Bányai László

Az én „Mi Atyánk”-om

Köszönöm szépen,
Jól vagyok.
A mindennapi
Kenyeret kérem
És megkapom.
A túske mégis szíven szúr.
Vajon holnapra jut?
Adj erőt, Uram, hogy
A kétely tuskáját
A szívemből kihúzzam.
Miért tűnik hamisnak
Az én számon a „Mi Atyánk”?
Mondom, hogy „legyen meg
A Te akaratod”,
S közben sorolom, hogy
Én mi mindent akarok.
Adj erőt, hogy elhiggyem
Azt, amit imádkozok.
„Ne vigy minket kísértésbe,
De szabadíts meg a gonosztól.”
Kísértés az is, hogy én most írok!
Az is kísértés, hogy másokat tanítok.
Azt viszont hiszem, hogyha hittel
imádkozom
Te, Uram, megszabadítasz a gonosztól.
„Bocsásd meg a mi vétkeinket,
Miképpen mi is megbocsátunk
Az ellenünk vétkezőknek.”
Akkik ellenem vétkeznek,
Azok mit kérnek Tőled, Uram?
Mi van, ha nekik is igazuk van?
Próbálok megérteni, Istenem,
Hogy senki sem veheti el tőlem
Azt, ami fontos nekem:
A hitem.
A hitem – az örökségem.
Jó érzés tudni, hogy Te keresel engem.
Hagyod, hogy elrejtőzzem,
De úgy is megtalálsz,
Mert mennyei állampolgárságot
Nekem is szánsz.
„Mert Tiéd az országot, a hatalom
és a dicsőség
Mindörökké! Ámen.”

Szőke Júlia, Ákosfalva

A szent sátort is Gibeónban állítják fel. Itt mutatják be az áldozatokat, itt magasztalják éjjel és nappal Istent. Vajon véletlen ez? Nem, ebben Isten keze és Isten szíve van. Azt jelzi, hogy Isten ilyen jelentéktelennek tűnő helyet is kiválaszthat arra, hogy ott lakozzék. Így választotta ki ezer évvel később Betlehemet, hogy ott szülessen meg Jézus. S ahogy ma minket – egyszerű, szürke embereket – választ ki: hogy Szentlelke által bennünk lakozzék. Mekkora tisztesség ez számunkra. Nem lehet életünknek ennél nagyobb megbecsülése. A mi életünk Istennek tetsző áldozattá válhat, amely jó illatot áraszthat maga körül, s így mások számára is vonzó lehet. Boldog az, aki így tud Istennek szolgálni.

Olvasandó igék: Józ 9,3.17.18, 10,12; 2Sám 2,13; 1Kir 3,5, 9,2; 1Krón 16,39; Ef 6,10.

Lőrincz István

Erősíts meg engem

(Folytatás az 1. oldalról)

Például a szem és a fül böjtjét. Annak érdekében, hogy Isten halk és szelíd hangját meghalljuk. Ahogy az áldott emlékü lelkigondozó írja: „egy héten legalább egy nap ne kapcsoljuk be a rádiót, televíziót, ne olvassuk el az újságok szomorú, riasztó, keserves, rossz híreit – az anti-evangéliumot, az ellenörömhírt –, amelyek bajokról, háborúkról, gyilkosságokról, sikkasztásokról, gazdasági és hatalmi küzdelmekről szólnak; helyett csendesedjünk el”.

Amikor Sámson elveszti eltékozolt erejét, felfedezi, hogy milyen elcsendesedve Istenre figyelni. A ráfigyelő lélek vissza akar térni a küldetéséhez. Elérkezik oda, amikor már nem önmaga akarja megszabni útirányát. Így érkezik el Sámson is az Istenhez kiáltás állapotához. Íme, az elesett embernek mindig van lehetősége hozzá kiáltani.

Cornelisz Jacob: Jézus három megkísértése

Vasárnapom nem vásárnap

Néhány hete vasárnapi istentiszteletről mentem hazafelé autóval. Az egyik bevásárlóközpont előtti körforgalomnál a főúton haladókkal együtt hosszú ideig várakoztunk, amíg a körforgalomban levő autók behajtottak az üzletház irányába. Aznap „akció” volt az üzletházban: erdőnyi autó állt a szupermarket parkolójában.

A vasárnap vásárnappá lett – ütötte meg lelkemet a látvány, és elgondolkodtam. Ha bennem a vasárnap megünneplése elmarad, akkor kiszolgáltatottnak érzem magam a „világnak” és visszatérek a szolgaságba: a pénz, az üzlet, az élvezet rabságába, a „minden szabad nekem” csapdájába. Krisztus szabaddá tevő kegyelme erőtlenedik meg bennem. A keresztyén ember számára a vasárnap az Úrra való emlékezés, a reá való várás, az igehallgatás, a lelki áhítat, a nyugalom, az istentiszteleten való részvétel áldott alkalma.

Az Ótestamentumban a hétnek napjai közül egyedül az első nap kapott nevet: *nyugalom napja*. A többi névtelen maradt. Isten választott népének a szolgaság házából való kivonulására gondolva, úgy érzem, hogy az ünnepeim megüléseivel mintegy kivonulok a terhes hétköznapi életből. Rövid időre elfordulok az elmúltoktól, hogy mennyei erőket nyerjek az életre, gyógyulást a fájdalomokra. A hétköznapi napokra úgy tekintek, mint az ünnep Urának ajándékára, a hét első napjára való felkészülés áldott alkalmaira. Az Úr Jézus feltámadása a hétnek első napján történt, és azt úgy ünnepelem, hogy az „Úrnak napja” határozza meg a hétköznapijaimat. A vasárnap ajtót nyit minden következő nap felé.

Keresztyén hitem és életem ünnep nélkül felfoghatatlan és Biblián kívüli. Ünneplésem a vasárnapi istentiszteleten teljesedik ki. Ott újul meg újra a szívem az igazságra, ott tisztul meg a lelkem, ott töltődök fel erővel. Amikor

belépek a református templomba, akkor annak egyszerűsége, képektől, szobroktól való mentessége jelzi: Isten egyedül a testté lett Igéje által akarja lelkemet táplálni. Az istentisztelet minden alkotóeleme az evangélium útját készíti elő, az evangélium érvényesülését szolgálja bennem.

Az istentisztelet kaput nyit Isten világára, és bennem azt az érzést erősíti meg, hogy más világba érkeztem, ahol a maradandót, a tökéletest kapom. Ha a mindennapokban ezekből valamit elveszíték, a templomba megyek, s újra feltöltődöm ezen értékekkel. Az igében Krisztus szól hozzám, én pedig énekeink, imádságaink által hitem megvallásával válaszolok e megszólításra. Ez az én cselekvő tevékenységem az istentiszteleten.

Figyelmemet már az *előfohász* is a múlandóságról az örökkévaló felé irányítja. Az előfohász által reménységemet mindentől elfordítva egyedül a Szentháromság-Istenbe vetem, tőle várom. E kérésemre, hívó szavamra Isten válasza: „Kegyelem neked és békesség!”

Az *imádság* mindig kéznél levő drága kincs. Az imádsággal az istentiszteleten levőkkel együtt beszélgetek az Atyával. Ilyenkor kezdenek el bennem életre kelni Isten országának erői: az igazság, a békesség és a Szentlélek általi öröm. Isten közelsége, ahova imádságom emel, az a magasság, ahova viharok nem érnek el. Ott megnyugszik lelkem. A másokért való könyörgésem által tudatosul bennem, hogy az én terhemnél nagyobb terhet hordozók is vannak. A bajban levőkért való imádsággal a kegyelem királyi széke elé viszem őket, és a gyülekezet gondoskodó figyelmébe ajánlom. Érettük esedezve valóra kezdem váltani Isten akaratát: „egymás terhet hordozzatok, és úgy töltöttek be Krisztus törvényét”.

Az *ének* ajkam és szívem válasza Isten megszólítására. Az énekkel és imádsággal a templomban levők együtt haladunk Isten közelébe, egymást kölcsönösen erősítjük. A liturgiában szereplő énekek kommentárjai, segítői lehetnek az igének.

Sámson azt kéri, hogy Isten emlékezzen meg róla. Vegye figyelembe életét, sorsát. Pedig a felejtés mindig a bűnös ember sajátja. Az istenfelejtést a tőle elfordult léleknel látni. Az Ő gondviselő és mindent látó szemei előtt zajlik életünk, mulasztásainkat is számon tartja.

Sámson egy adott ponton feladja a célt: istenfelejtő ember lesz. Feladja az utat, amelyre az Úr rendeli őt. Rossz irányba tart, Istentől kapott ajándékait a maga hasznára és kénye-kedve szerint kezdi el használni. Mígnem elfogy ereje. Hiába erőlködik, hiába próbálkozik, az Úr Lelke elhagyja őt.

A böjt, s benne Istenre figyelésünk, mindig szembesít önmagunkkal. Kiüresedett és megfáradt lelkünkkel. Az Istentől eltávolodott étellel. Reális képet nyújt arról: hol tartunk. Halljuk-e még Isten szavát, vagy már hallótávolságon kívül került tőle az életünk?

A böjt másrészt a szembesítés mellett magában hordozza az Istenre való figyelés áldott alkalmát. Áldozni valamit az életünkben – időt, figyelmet, csendet – azért, hogy közelebb kerüljünk Őhozzá.

A *prédikáció* a mindenkinek szóló heti egyszeri szó, amely a legszükségesebbet, a lélek nyugalomát kell hogy nyújtsa. Ünnepet kell keltenie, mert ha nem ilyen, akkor kórót és bogáncsot termő lesz az a hely, ahova ez a magvetés hull. Benne azt kapom, amit vártam, amit kerestem, amit máshol nem találhatok meg. Ha ezt nyújtja a prédikáció, akkor a templom felé vezető utat többen fogják járni, és az alkalmilag templomba járókból rendszeres résztvevők lesznek.

Az *áldás* szavai az utolsó az istentiszteleten, amellyel szívemet megtöltve bocsát el Isten. Úgy, hogy az áldás által Atyám számára és felebarátaim számára is áldás maradjak. Hogy istentisztelet legyen minden hétköznapi nap.

Az istentisztelet evangelizáló, missziói ereje nem hull ki belőlem a templom ajtajánál. Mit ér a legszebb vasárnapi istentisztelet, ha lelkemet nem hajtja a Krisztusnak való engedelmisségre.

Az istentisztelet minden mozzanata egy erőforrás. Ezt nem pótolja sem a teremtett világ szépsége, sem a szobámban levő televízió, sem a bevásárlóközpontok zsúfolt polcai. Egy szó a Szentírásból, egy ének szövege vagy dallama képes megváltoztatni „világomat”. Üdvösségem elnyeréséhez és a földi életem helyes meneteléséhez szükségem van arra, hogy Isten Igéje, mint kétélű kard (Zsid 4,12) lemetssze azokat a hajtásokat, amelyek gátolják Isten viláosságának hozzám jutását. Betöltheti-e valami más az istentiszteletnek a helyét? Nem engedem, hogy azt a jelentőséget, amelyet az istentisztelet jelent az életemben, valami más töltsen be.

Székely József

(A szerző egyházkerületünk missziói előadója volt)

Lengyelek a Kis-Küküllő partján

A Kisküküllő bal partján elterülő település, Ádámos múltjáról aligha lehet újat mondani. Az erdélyi történelem és művészettörténet ki-magasló tudósa, Kelemen Lajos 1926-ban írt egy rövid, tömör ismertetőt a faluról és műemlék templomáról, annál többet ma sem igen tudunk. Csakhogy nyolc és fél évtized alatt mégis történt egy s más ebben a Maros megyei faluban is, ezért tartottuk érdemesnek felkeresni.

Mai napig elfogadott magyarázat, miszerint nevét a bibliai Ádámról kapta. Ismereteim szerint annyira egyedi a neve, hogy hozzá hasonló csak egy van a felvidéki Eperjes mellett: Ádámfalva. (Érdekes, annak a szomszédságában van Ábrahámfalva is).

Ádámoson élő idős emberek falujuk nevé-ről őriznek egy mondát is. A legenda szerint a környező dombokon élt egykor egy óriás, aki-nek Ádám volt a neve. Az óriás esténként kiült a dombra, lábát belógatta a Kis-Küküllőbe, s hol a lábát, hol a ruháját mosta a folyóban; in-nen ered a falu neve: az óriás, Ádám mos.

Ádámost már 1435-ben említik oklevelek, s e hatszáz évre visszamenőleg számtalan ki-halt nemesi család neve jelenik meg feljegyzésekben. Egykor egyik utcáját így is hívták: Nemesek utcája. A falu története nem kutató történészek számára is meglepő érdekességeket tartogat. A sok nemesi család mellett „lengyel atyafiak” is előfordulnak Ádámos krónikás feljegyzéseiben. Ők azoknak a lengyel unitáriusoknak az utódai, akiket 1660-ban vallásuk miatt elűztek hazájukból, s e Küküllő menti unitárius egyházközség befogadta őket. Ahogy az lenni szokott, idővel beolvadtak a magyar unitáriusok közé. Kelemen Lajos feljegyzése szerint „az utolsó közülük a századfordulón egy Sinczky nevű molnár volt”.

Ádámos falu büszkesége és legrégebbi épülete az unitárius templom, amelynek egykori festett kazettás mennyezete 1526-ból való volt, a mohácsi veszedelem évében készült. Művészettörténészek szerint ez a legrégebbi évszámmal ellátott kazettás mennyezetünk, amelyet a Magyar Nemzeti Múzeum vásárolt meg 1900-ban. A 17. században egész Erdélyben ebben a templomban tartották a legtöbb unitárius zsinatot,

szám szerint tízet. Ebben a templomban esküdtek fel az erdélyiek Barcsai Ákos fejedelem hűségére 1659. március 30-án.

Három név és négy torony

Kétnyelvű felirattal és négy templomtoronnyal fogad a falu, amint Dicsőszentmárton felől érkezem. Manapság már az is szembeötlő egy átutazó vagy érkező szá-mára, ha magyarul is olvasható a település neve.

Később fedezem fel, a Balázsfalva felőli bejárat-nál (vagy kijáratnál?) háromnyelvű tábla áll. S jogos is a harmadik – roma – nyelv, mert már a falutábla körül is sok barna bőrű gyerek játszik. Eljátszadozom én is a gondolattal: először volt a magyar elnevezés, hiszen így jelenik meg középkori okiratokban. Az egykori nagynevű nemesi családok betelepítésével érkeztek ide románok, s romános hangzással átvették a falunevet. A Szászföld szomszédsága nevezte el Adameschnek. A most feltűnt roma (cigány) el-nevezés egyben e vidék utolsó századában történt demográfiai átalakulás dokumentuma is.

A két magyar templom testvéri együttélés-ben áll egy éles kanyarban a falu közepén. A több évszázados műemlék unitárius templom mellé épült jó száz éve a református, amely-nek százéves évfordulóját két évvel ezelőtt ünnepelte a gyülekezet. Vagy ahogyan mon-dani szokták: a hálás utókor. És itt, az ádámosi református templom udvarán a „hálás utókor” megnevezés szó szerint igaz, hiszen egy szé-pen faragott kopjafa emlékeztet az egykori templomépítőre, Hadadi Kovácsy Sándorra. Megható megörökítéssel szól minderről a le-véltár: „mint egy csodatalizmánnal bíró égi géniusz, aki a semmiből is teremteni képes, je-lent meg dr. Hadadi Kovácsy Sándor, ádámosi és budapesti főgondnok, országgyűlési képviselő, volt miniszteri tanácsos, s a gyűjtés ne-mes versenyére buzdította a híveket, elsőnek magát ajánlva fel. Adományából, amelyek-hez hozzájárultak a hívek csekély adományai, valamint a Református Konvent hozzájárulásá-val épült fel 1911-ben a tetszetős, csinos tem-plom, minden külső és belső tartozékával.”

Száz év múlva ez a „nemes versengés” él tovább a két templom és a két gyülekezet éle-tében. A múlt század ki-lencvenes éveiben közös nőszövetségi alkalma-kon gyakran találkoztak, volt közös színjátzó csoportjuk és közös bib-liaórákon imádkoztak együtt. Ahogy ott áll-tam, az ádámosi két ma-

A két magyar templom testvériségben áll egymás mellett (Vetési László képei)

gyar templom előtt, a II. Magyar Reformátusok Világtalálkozójának himnusza jutott eszembe:

„S légyen testvére magyar a magyarnak!”

Mert ők itt együtt – unitáriusok és reformá-tusok –, ez a félezernyi magyarul imádkozó a más nyelvűek között, csak így tud megmaradni.

Egy nagy református család

Az Ádámosi Református Egyházközség ön-álló gyülekezeti élete alig százéves, de története sokkal régebb kezdődött. Először a szomszédos Sövényfalva leányegyházközsége volt, de már az 1703-as vizitációkor ott lappangott az önál-lóság vágya: „ha Istenünk öfelsége segítségével annyira nevednének, hogy papot tart-hassanak”. Aztán eltelik kétszáz év, és önálló egyházközségé válik Ádámos.

Mai, szépen rendben tartott református temp-loma 1911-ben épült, amikor 350 volt a refor-mátus gyülekezet lélekszáma. Egy évszázad át-alakulása, történelme és viszontagsága után ma 200-an vallják magukat itt magyar reformátu-soknak. És olyan ez a kétszáz lelkes gyülekezet itt, mint egy nagy család: támogatók és segélyek nélkül tartják fenn, javítják csinos kis templo-mukat. A lelkészi iroda falán régi fekete-fehér fényképek emlékeztetnek a gyülekezeti éneklés múltjára. A kisebbik fényképen felszáznyi népviseletbe öltözött ádámosi énekes 1932-ből, a na-gyobbik, mint egy érettségi tabló, úgy emléke-ztet az 1973-as énekkarra, de – hála Istennek – ma is legalább 25 tagú énekkar szolgál imahétén, és ott vannak minden virrasztóban vagy temetésen.

Saját szülőfalujában két évtizede szolgáló lelkipásztornő ezt a családias, együttléti szolgálatot így mutatta be: „sokszor még hivatásos kántorunk sincs, aki felkészítene, de vagyunk, s ez a mai rohanó világban nagy szó. Össze-gyűlünk, együtt vagyunk, énekelünk még, ahogy tudunk – tehát létezőnk.” A Kisküküllő völgyében, Ádámoson átutazó a két éles ka-nyar között talán észre sem veszi ezt a szépen rendben tartott református templomot, pedig élet lüktet benne, szép nagy családi élet. Er-ről a gyülekezeti életéről hadd valljon maga a lelkipásztornő, aki annyi szeretettel és büszke-séggel mesélte: „lelkesedésünk nem mozgatja meg a hegyeket, de amikor kell, segítenek, ahol kell, ott vannak”.

Ötvös József

Európa jövője a lelki megújuláson múlik

(Folytatás az 1. oldalról)

Egyetértek azzal, hogy Robert Schuman híres mondása, mely szerint „az egyesült Európa vagy keresztyén lesz, vagy nem lesz”, ma sem veszített aktualitásából. Látjuk, hogy a vallási értékeket elvető európai modell kudarcot kudarokra halmoz, és csak tüneti kezelést tud kínálni az elhúzódó válságra. Schuman felismerte, hogy egy fenntartható európai társadalom csakis úgy képzelhető el, ha az európai zsidó-keresztyén hagyományon nyugvó értékekre épül. Mi ezt a schumani európai modernizációs stratégiát tartjuk követendőnek.

– *Az egyenlőség, a másság tisztelése és a tolerancia leple alatt sok esetben éppen a keresztyén értékek tűnnek el az iskolából, a társadalom mindennapjaiból. Erdélyi konzervatív szemmel nézve úgy tűnik, hogy az EP keresztyén frakciója is sok esetben mindehhez csak asziszisztál, félve attól, hogy a „nagy liberalizmus” esetleg szélsőséges jelzővel bélyegzi meg. Nem megalakulás, meghátrálás ez az ő részük-ről?*

– Az Európai Parlament valóban fontos fóruma a különböző értékrendek, politikai filozófiák és világlátások vitáinak. Az Európai Néppárt frakciójának – mely igen sokféle pártból áll össze – sokszor bonyolult és kívülálló számára nehezen követhető folyamatokban kell megtalálnia a keresztyéndemokrata értékrend képviselőinek lehető leghatékonyabb formáit. A magyar néppárti képviselők sokat tesznek azért, hogy ez minél karakteresebben valósuljon meg. De épp itt lehet fontos szerepe az egyházaknak: ha az éppen napirenden lévő kérdésekben egyértelműen véleményt formálnak saját értékrendjük, szociális felfogásuk alapján, az segíti a politikai küzdelmeket folytatók munkáját is.

– *Ahhoz, hogy megmaradjunk, erős anyaországra van szükségünk. Keresztyén országra. Az adatok azt mutatják, hogy a környező országokhoz képest Magyarországon sok az ateista, rengetegen nincsenek megkeresztelve. A guláskommunizmus örökségének, a történelmi egyházak hatalmat kiszolgáló politikájának az eredménye mindez, vagy valami más oka van?*

– A megmaradáshoz erős anyaországra van szükség és erős magyar közösségekre az egész Kárpát-medencében. Magyarország minden szempontból sokat erősödött az utóbbi négy évben. Mindazonáltal meggyőződésem, hogy elsősorban lelki erőre van szükségünk, léleken kell megerősödnünk. Valóban, Magyarországon terjed a szekularizáció, azonban pozitív jeleket is látunk: nagy az érdeklődés az egyházi iskolák iránt, az egyházak szociális szerepvállalása is egyre erősödik. A történelmi egyházak is elkezdtek a közelmúlt feldolgozásának sokszor fájdalmas munkáját, mely minden bizonnyal hozzájárul majd ahhoz, hogy még erőteljeseb-

ben tudjanak összpontosítani mai feladataikra. A Magyarországi Református Egyházban igéretes belső párbeszéd zajlik jelenleg is az egyház jövőjéről.

– *A helyzet megváltoztatására nyilván az egyházi misszió hivatott. De bizonyos fokig felelősek a keresztyén politikusok is. Milyen konkrét lépések történtek annak érdekében, hogy a helyzet változzék?*

– Valóban sok múlik azon, hogy az egyház hogyan tölti be küldetését. Az egyház olyan területen végez szolgálatot, mely a politika számára nem hozzáférhető: az emberi lélek világában. Ha az egyház betölti küldetését, akkor

a lelki, belső megújulás és megerősödés kihat az egész társadalomra. A politikának itt az a feladata, hogy a lehető legjobb feltételeket biztosítsa az egyházak szolgálata számára. S a magukat keresztyén egyháztagnak valló politikusoknak természetesen mind a közbeszéd formálásában, mind pedig döntéseik során felelősségük, hogy megjelenítsék a hitvallásukból fakadó értékeket.

– *Tavaly egy Szlovéniában készült interjú során kijelentette: „Romániában a románok belső vitáikban eszközként használják fel az erdélyi magyarokat. Magyarország megrágalmazásában, az erdélyi magyarok megfélemlítésében versenyeznek.” – Ez sajnos igaz. Az erdélyi magyar úgy érzi, hogy Trianon óta a mindenkori magyar kormány hímes tojásként kezeli Romániát. Miért nem lép fel sokkal erősebben, határozottabban a kisebbségi jogok védelmére, az egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása, az erdélyi magyarokat ért jogtalanságok védelmére érdekében?*

– Mindig is aggódó figyelemmel követünk minden olyan lépést, megnyilvánulást, amely hátrányosan érinti az itt élő magyar közösségeket, hiszen – az Alaptörvényünk is rögzíti – Magyarország felelősséget visel minden magyarért, bárhol éljenek is a világon. A kisebbségi jogok biztosítása ugyanakkor elsősorban minden állam saját felelőssége. S meg vagyok győződve, hogy a nemzeti kisebbségek jogainak széles körű biztosítása minden orszá-

got megerősít, mert a demokráciát erősíti. Így nemcsak a magyar közösségek, hanem egész Románia érdeke is, hogy ezen a téren minden jól alakuljon. A kommunista diktatúra idején államosított egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása kapcsán abban bízunk, hogy Romániában is érvényesül az egyenlő bánásmód elve, és minden felekezet megfelelő időn belül hozzájut jogos tulajdonához, vagy megfelelő kompenzációban részesül. Továbbá nem szabad elfelejtenünk, hogy Románia Magyarország kiemelkedően fontos partnere, az Európai Unióban és a NATO-ban egy szövetségi rendszerben élünk és ugyanazon demokratikus alapelvek mellett köteleztük el magunkat. Mindenkor kiemelkedő jelentőségű tehát számunkra, hogy jól működjenek Magyarország és Románia szomszéd-sági, kétoldalú kapcsolatai, és ehhez a közös szövetségi elkötelezettségünk kiváló alapot biztosít.

– *Április 6-án 104 év után a magyarországi parlamenti választásokon újra szavazhatnak mindazok, akiknek magyar állampolgárságuk van. Mit üzen azoknak, akik Erdélyben immár magyar állampolgárokként nem tartják fontosnak a szavazáson való részvételt?*

– Az országgyűlési választások a demokrácia ünnepét jelentik, ezért én arra biztatok minden szavazásra jogosultat, hogy éljen ezzel a jogával. Ne felejtjük el az ideai választások történelmi jelentőségét: első alkalommal fejezhetjük ki szavazataink révén is az országhatárokon átívelő nemzeti összetartozásunkat. Úgy is fogalmazhatunk, hogy az április 6-án megválasztandó új magyar országgyűlés igazi „nemzetgyűlés” lesz.

– *Talán az is visszahúzó erővel hat, hogy amennyiben sokan mennének el szavazni a határon túlról, akkor is csupán egy-két mandátum sorsa dőlhet el. Nem változhat a választási törvény ilyen irányban a közeljövőben?*

– Hosszú évtizedek után a határainkon kívül élő magyar közösségek tagjainak újra lehetősége lesz befolyásolni az anyaország politikáját, egy egyébként sokkal kisebb létszámú parlamentben, ahol ezért minden egyes mandátum súlya felértékelődik. És az elmúlt évek is bizonyították, hogy korántsem mindegy a határon túli magyarság számára, milyen politikai erő kormányoz Budapesten.

Németh Zsolt

Budapesten született 1963. október 14-én. 1982-ben érettségizett a Radnóti Miklós Gimnáziumban, majd a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem pénzügy-szociológia szakán diplomázott 1987-ben. 1990-től fideszes országgyűlési képviselő. 2002 és 2010 között az Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke volt. 1998 és 2002 között, valamint 2010-től a Külügyminisztérium politikai, majd parlamenti államtitkára.

Szaktanulmányok a Kolozsvári Református Kollégiumban

Két szakiskolai osztály indulna ősztől a Kolozsvári Református Kollégium keretében. Az előkészületekről és az indulás nehézségeiről Székely Árpáddal (képünkön), a kollégium igazgatójával beszélgettünk.

– Az ősztől indítandó magyar szakiskolai osztályokkal kapcsolatban, úgy tűnik, hogy a kollégium 1990-ben történt újraindulásának bizonytalanságaival találjuk ismét szemben magunkat. Iskolaigazgatóként, ön ezt hogyan látja?

– Az akkori és a mai indulás között vannak hasonlóságok, de nagy különbségek is. A fő különbség az, hogy 1990-ben épületünk nem volt, csak egy ígéret az akkori főtanfelügyelő és az oktatási miniszter részéről. A Farkas utcai református templomban megtartott tanévnyitóján néhai püspökünk, Csiha Kálmán azt mondta: „Épület még nincs, de az Úristen majd rendel. Elmondhatjuk, hogy ennek az iskolának teste nincs, de lelke van. És ha van lelke, akkor abból lesz valami.” A püspöknek igaza volt: az épület, az állandó tanári gárda és az oktatói fizetések nélkül elindított iskola nyolc osztálya néhány napig a templomban tanult, amíg egy Györgyfalvi negyedi általános iskolában tantermeket kaptunk. Ez az átmeneti állapot 12 évig tartott: papíron hiába kaptuk vissza az egykori kollégium teljes területét és épületeit, mert Kolozsvár volt polgármestere, Gheorghe Funar a Șincai Líceummal közösen visszaperelte azt. Hosszas jogi huzavona után 2002 karácsonyára a Farkas utcai főépületet birtokunkba vehettük. Az új szakiskolai osztályoknak ma már van épülete: az egyház visszakapta az államtól az egykori Szeretetházat (a mai Horea úton).

– A több mint egy évtizeden át végző, magyarellenés városvezetés ellenére a kolozsvári kollégiumból Erdély-szerte elismert egyházi középiskolát hoztak létre. Van, aki attól tart, hogy a kialakult oktatási színvonalon rontani fognak a szakiskolai osztályok. Jogos a félelem?

– Az új szakiskolai osztályok elindítása egyelőre olyan, mint egy többszörösen egyenlet, ami megoldásra vár. Az előzményekről annyit mondanék, hogy tervünket több egyeztetés előzte meg a megyei tanfelügyelőség, a megyei RMDSZ és az egyházkerület püspöksége között, az eredetileg elképzelt projekt mögül azonban a másik két fél visszalépett. Egyedül az egyház tartott ki eredeti elképzelése mellett, a kollégium pedig szükségességéből vállalta fel a szervezéssel és beindítással járó nem kevés munkát. Tudjuk, hogy nyitott kapukat döngetünk, hiszen az elmúlt években számos fórumon megfogalmazódott: a magyar tagozaton, a magyar iskolákban túl sok az elméleti

osztály, a gyerekek kis része iratkozhat szakoktatásra. Igazából nincs választási lehetőség, hiszen alig létezik magyar szakoktatás Kolozsváron és környékén. Ezen az áldatlan helyzeten próbál változtatni az egyház. A félelmek annyiban jogosak, hogy nulláról kell elkezdni mindent: épület ugyan van, de nincsenek magyarul oktató mérnök-tanárok és mesterek.

– Mennyire nehéz 2014-ben magyar szakiskolai osztályokat beindítani Kolozsváron?

– Nagyon nehéz! Ez elsősorban azzal magyarázható, hogy a rendszerváltás után a szakiskolai oktatás Romániában összeomlott. Az 1990 előtt létező gyárakkal és ipari centrumokkal a szaklíceumok és szakiskolák szimbiózisban éltek. Az ipar gyökeres átalakulásával az addigi együttműködési rendszer megszűnt, a szakmai oktatás szabadesésbe került. Ahol

ezek az iskolák megmaradtak, ott rendszerint gyenge az oktatási színvonal, nem vonzó a diákok számára: kevés helyen akad olyan cég, ahol megfelelő szakmai gyakorlatra nyílik lehetőség. Következésképpen: gyenge iskolákba még gyengébb diákok iratkoztak. Ennek megváltoztatása egy hosszabb folyamatot feltételez. Előrelépés, hogy ezt ma már a tanügyi törvény, és a megyei tanfelügyelőségek is támogatják. A két szakiskolai osztályunkban tanítandó mesterségek oktatásához – elektronista, víz- és gázszerelő, szakács, pedikűr, manikűr vagy fodrászat – szigorú akkreditációs előírásoknak kell megfelelnünk. A magyar kormány pénzügyi támogatásával át tudjuk alakítani a visszakapott épületet: tanműhelyeket, laborokat rendezünk be. Nehezebb ügy a tanműhelyek kérdése: magyar mérnök-tanároknak, mestereknek van szükségünk, illetve olyan cégekre, ahol

leendő diákjaink rendszeres szakmai gyakorlatot végezhetnek.

– A szakoktatás általában szaklíceumi és szakiskolai szinten történik. Önök miért ragaszkodnak a szakiskolai formához?

– Évek óta látjuk, hogy szakmai oktatás hiányában sokan kényszerből iratkoznak be líceumokba, kollégiumokba. Sok az olyan fiatal, aki szívesebben kitanulna magyar nyelven egy piacos szakmát, mint érdeklődés nélkül végigjárni a középiskolai osztályokat, ahol teljesítmény nélkül egyre kisebb az esély a sikeres érettségire. Mi ezt a csoportot célozzuk meg. Visszajelzések szerint lesz, akire számítsunk: a remélhetőleg ősztől induló szakok iránt a nyolcadikosok körében már van érdeklődés.

– Egymástól elég távol eső mesterségekben gondolkodnak. Mi áll a döntés mögött?

– Kezdetben mechatronika osztályt akartunk indítani, ami az elektronika, a számítógépes irányítás és a gépészet ötvözeteként felkapott szakma, ehhez azonban csak líceumi osztályra kaptunk volna engedélyt. Így esett a választás a szintén piacos szakmáknak számító elektronista, víz- és gázszerelésre. A Technofrig Líceumban eddig egy magyar szakácsosztály működött, de az utóbbi időben szinte minden román nyelven tanultak. Ezt a képzést is meghonosítanánk, hiszen szakácsokra szintén van kereslet a munkaerőpiacon. A szakot kiegészítjük fodrászattal, manikűrrel, pedikűrrel. A leszerződött magyar szakoktatók személye és a szerződéses alapon cégeknél elvégezhető szakmai gyakorlat dönti majd el, hogy mire kapunk akkreditációt. Most a szükséges dossziék előkészítésén gőzerővel dolgozunk. Biztató, hogy munkánkhoz a tanfelügyelőség részéről minden támogatást megkapunk, a döntést azonban Bukarestben hozzák meg.

Makkay József

A volt Faipari Líceum épülete.

A fáktól eltakart négyszintes ingatlan a kolozsvári magyar szaktanulmányok központja lehetne.

Világvallások – a hit reneszánsza?

Megjelent a globális vallási „tájkép”

A Washingtonban működő tekintélyes Pew Research Center, a szociális és demográfiai, vallási kutatásokkal foglalkozó intézet 2004 óta elsőrendű feladatának tekinti a világvallások kutatását. Nemrég adták ki összefoglaló munkájuk eredményeként a világ vallási tájképét. Ékes cáfolata ez mindenféle szekularizációs reménynek, ideológiai akarnokoskodásnak arról, hogy a vallások a 21. században elvesztik befolyásukat. A tendencia pontosan az ellenkező: a számok egyértelműen üzennek a világvallások, a hit reneszánszáról.

Valóban imponáló az a vallási tájkép, ami feltárul előttünk a nagyszerű elemzés nyomán. A számok üzenete egyértelmű, cáfolhatatlan: a világ mai népességében tíz emberből nyolc tartozik valamilyen vallási csoporthoz. Az összehasonlító demográfiai tanulmányt több mint 230 országban gyűjtött adatok alapján készítették. A 2010-es év végén 6,9 milliárdnyi emberből Földünkön 5,8 milliárd, azaz 84% tartozott valamilyen vallási vagy hitközösséghez. Lélekszám és szociális, oktatási intézményrendszerével a keresztyénség áll az első helyen 2,2 milliárd hívővel, ez a világ összlakosságának 32%-a. Utána a közel 50 országban államvallásnak kikiáltott iszlám-muzulmánok következnek 1,6 milliárdnyian, 23%-át téve ki a Föld lakosságának. Őket követik a hinduk 1 milliárd lélekkel (15%), majd a buddhisták közel félmilliárd hívővel (7%). Több mint 400 millió ember követ valamilyen népi vallást, hagyományos hitformát, ide tartoznak az ősi afrikai törzsi vallások, a kínai népvallás, az óslakos amerikai indiánok vallása és az ausztráliai bennszülöttek vallásai. A kisebb-nagyobb vallási közösségekhez (bahaizmus, jainizmus, szikhek, sintoizmus, taoizmus, zoroasztrizmus...) a világpopulációnak 1%-a tartozik, mintegy 58 millió ember. Hat ember közül egy világméretben semmilyen vallási csoporthoz, hitközösséghez nem tartozik, ez 1,1 milliárd lelket jelent, az emberiség 16%-át. Ők a pillanatnyilag még el nem kötelezettek.

Izgalmas vallásföldrajzi térkép

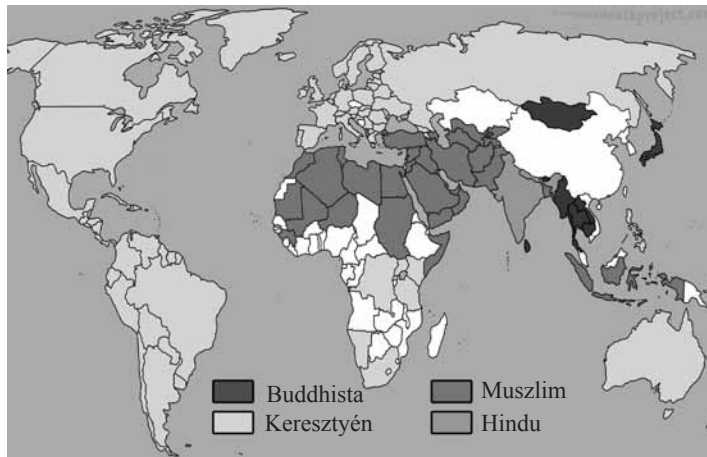
A vallási csoportok földrajzi eloszlása szintén jellegzetes képet mutat. Bizonyos vallások Ázsiára koncentrálnak. A hinduk és a buddhisták többsége, 99%-a ezen a kontinensen található, ugyanígy a hagyományos népi vallások jó része is. De a vallásokhoz nem tartozóknak is a háromnegyed része, 76%-a ugyancsak ezen a földrészen él. A Kínában vallásilag „senki földjén” levők száma (700 millió körül) kétszer annyi, mint az USA össznépessége. Az ázsiai térségben él a világ muzulmánjainak 62%-a.

A világnépesség legnagyobb vallási közössége, a sokféle árnyalatot mutató keresztyénség a legeloszlottabb a kontinensek között. Európában – globális arányukat véve alapul –, a világkeresztyénségnek a mai 7 milliárdnyi emberiségéből 26% él. Latin-Amerikában és a karibi térségben 25%, a Szahara alatti Afrikában 24%.

A vallási közösségek tagjainak átlagéletkora

Érdekes, hogy a világméretű elemzések tanulmányai szerint az összes vallás híveinek átlagéletkora meglehetősen fiatal, alatta van mindegyik

vallási csoport követőinek: mindössze 40 év. A világszerte 28 évben jelölhető meg. A legalacsonyabb, legfiatalabb vallási közösségnek átlagéletkor alapján az iszlámot (23 év) és a hinduizmust (26 év) tekinthetjük. Alig valamivel van a világszerte átlag fölött a keresztyéneké, ez 30 év. Őket más

vallások, törzsi és népi vallások tagjainak az átlagéletkora követi 32 és 33 évvel. A vallásilag el nem kötelezettek átlagéletkora 34 év. Ugyanennyi a buddhista hívőké is. A „legöregebb” átlagéletkora – a 2012. decemberben felvett adatok szerint – a zsidók büszkélkedhetnek.

Globális vallási jövő pozitív előjellel

A globális vallási jövőt a tegnapi és a mai tendenciák alapján nem nehéz kikövetkeztetni. A PEW-felmérés adatai a 2010. év világnépességére vonatkoznak. A tanulmány 2500 nemzeti népesség összeírásai adatait használta fel. Az adatfeldolgozás nagy munkája 2012-re zárult le, újabb adatokkal kiegészülve, közzétették az országokénti vallási tájkép adatait is. Érdemes erre is egy pillantást vetnünk. A legtöbb keresztyén a következő országokban él: USA-ban 243 millió, Braziliában 173 millió, Mexikóban 108 millió, Oroszországban 105 millió. Európában a legtöbb keresztyén Németországban (57 millió), Itáliában

(51 millió), Angliában (44 millió) és Franciaországban (40 millió) él. Az egykor hivatalosan is ateistának deklarált országban, Albániában ez a szám ma közel 600 ezerre tehető. Kínában hivatalos adatok szerint 69 millió a számuk, ez a regisztrált keresztyén közösségek tájainak a mutatója, a legalább kétszeresét kitevő „földalatti egyházaké” ennek megfelelően növekszik és nagyobb. Afrika „legkeresztyénebb” országa a mutatók szerint Nigéria, 79 millió hívővel, utána a Kongói Demokratikus Köztársaság következik 64 millióval, majd Etiópia 52 millióval, s Dél-Afrika 41 millió hívővel. Ázsiában – Kína után – a Fülöp-szigetek keresztyén lakossága következik 87 millióval, India 32 millióval. Latin-Amerika vezető keresztyén országa Brazília, majd Mexikó jön, utána Kolumbia 42 millióval.

Az elvilágiasodás elméletének egyértelmű bukása

Magyarországon a statisztika 8,09 millió magyar keresztyént regisztrált, de azt is, hogy 1,9 millióan vallásilag sehova sem tartoznak. A szomszédos országokban a legtöbb keresztyén Ukrajna után Romániában él (21,4 millió, itt 70 ezer muzulmán is jegyeztek, 20 ezer vallásilag el nem kötelezettel, minden más világvallás hívője is jelen van, de 10 ezer alatti számban), majd Szerbia következik.

A számok, s az általuk jelzett trendek erőteljesen alátámasztják Peter Berger osztrák-amerikai vallásszociológus azon tételét, amivel felülírta saját szekularizációs tézisét. Ezzel azt próbálta bizonyítani még a 70-es években, hogy a vallások egyre inkább elveszítik társadalmi befolyásukat. A század végén azonban a tény nyomására visszavonta ezt az elméletét, s a számok sugallta világméretű vallási összkép alapján kidolgozta kontra-szekularizációs tételét, mely szerint a 21. század a vallások világméretű reneszánszát hozza majd, s a vallások soha nem látott növekedése, társadalmi befolyásának felvirágzása következik be. Eddig a PEW adatai Bergert igazolták. Mi pedig bizonyosak vagyunk abban, hogy főként Afrikában, Ázsiában és Latin-Amerikában tovább erősödik a keresztyénség, jelét és bizonytétát adva a missziói parancs beteljesülésének: „Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket... tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Máté 28,19–20).

Dr. Békefy Lajos

Múzeum, levéltár, szakiskola – tervek 2014-re

Sajtótájékoztató az egyház idei célkitűzéseiről

Kató Béla püspök sajtótájékoztató keretében számolt be arról, hogy az idén milyen fontos célkitűzései lesznek a református egyháznak. Az eseményre a Kolozsvári Református Kollégiumban került sor Székely Árpád igazgató jelenlétében.

Médiaközpont létrehozása, egyházi múzeum és levéltár kialakítása, a kolozsvári Farkas utcai templom uniós alapokból való felújítása

– többek között ezek a munkák várnak idén az egyházra. **Kató Béla** püspök elmondta: ebben az esztendőben zárulnak a Kálvin-évek, ennek tiszteletére Sepsiszentgyörgyön köztéri Kálvin-szobrot avatnak, s ekkor tartják az idén esedékes református világtalálkozó egyik fő rendezvényét is a háromszéki városban.

(Folytatása a 8. oldalon)

• **11 éves az Agnus Radió.** Minden korosztály megtalálhatta a számára legkedvesebb elfoglaltságot az Agnus Rádió tizenegyedik születésnapján. A február 8-án Kolozsváron tartott ünnepségsorozat első programpontjaként buszra ültették a hallgatókat, akiknek lehetőségük nyílt betekinteni a városban működő református intézmények életébe. Ezt követően nagy bogrács köré gyűjtötték sokukat, az AKSZA gyermekotthon kuktáinak közreműködésével zöldségleves és bagulyás készült. Délután a közös (társas)játéké volt a főszerep, de ugyanakkor a család témáját boncolgató beszélgetésekbe is bekapcsolódhattak a résztvevők. **Adorjáni László** igazgató szerint a hozzászólók azt boncolgatták, hogy a fiatalokat a család szorítja, és ezért ki akarnak repülni onnan, vagy lehetőséget ad számukra és szárnyakat ad az önmegvalósításban.

A nap a **Szabó Mihály** lelképásztor által vezetett magyarbikali gyermekzenekar koncertjével zárult. A törökvágási templomban tartott áhítatában **Ballai Zoltán** lelképásztor hangsúlyozta: olyan munka a rádiózás, amelyet Isten dicsőségére lehet és kell végezni. A programokat a 88,3 Mhz-es frekvencián és a világhálón is követhették az érdeklődők, ilyen tekintetben is a rádió első 24 órás internetes műsorfolyama sikeresnek bizonyult.

• **Sokadik halasztás Mikó-ügyben.** Április 2-ra halasztotta a Mikó-ügy fellebbviteli tárgyalását a ploiești-i táblabíróság, miután tudomásul

vette, hogy Magyarországról kell beidéznie az ügy egyik vádlottját, Marosán Tamást, a református egyház volt jogtanácsosát. **Kapcza Mikolt Krisztina**, az Erdélyi Református Egyházkerület jogi képviselője elmondta: a bíróság Marosán Tamás édesanyjának leveléből értesült a vádlott magyarországi címéről. Az ügyvéd szerint csak akkor kerül sor érdemi tárgyalásra, ha minden vádlottat sikerül szabályosan beidéznie a bíróságnak.

Mint ismeretes, első fokon a bíróság jogtalanul ítélte a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium visszaszolgáltatását a református egyháznak, és börtönbüntetést szabott ki a restitúciós bizottság tagjaira. Az ügyben eljáró buzăui bíróság **Markó Attilát**, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) politikusát, és **Marosán Tamást** három-három év letöltendő, **Silviu Climet**, az igazságügyi minisztériumi jogi tanácsadóját pedig három év felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

A három éve zajló per nemzetközi visszhangot keltett. Az elsőfokú ítélet kapcsán a magyar kormány tavaly nyilatkozatban fejezte ki értetlenségét, és szolidaritást vállalt az elítéltekkel. Az amerikai külügyminisztérium is jelezte: figyelemmel kíséri a Mikó-pert és a kommunista rezsim által elkobzott egyházi vagyon visszaszolgáltatására nagy hangsúlyt helyez.

(Folytatás az 7. oldalról)

A sajtótájékoztató kiemelt témája azonban a magyar nyelvű gyakorlati szakoktatás megindítása volt. Idén szeptembertől Kolozsváron a Református Kollégium égisze alatt két osztály, ezen belül négy szak indul. Az egyik szakács-cukrász és kozmetikai szak, a másik osztályban víz-gáz-szerelőket és elektronistákat képeznek majd.

Az oktatást a megyei tanfelügyelőség támogatásával indítják a református egyház Horea úti épületében. Az ingatlan a volt Faipari Líceum épülete, amelyet az egyház a tavaly ősszel kapott vissza. Mindezek mellett a kezdeményezők célul tűzték ki a szakiskolákról alkotott általános vélemény megváltoztatását. Azokhoz a fiatalokhoz fordulnak, akik szakmát szeretnének tanulni.

– Szükség van jó magyar szakemberekre, becsületes, Istenben hívó reformátusokra. Számukra szeretnénk megfelelő szintű oktatást biztosítani, egyházi keretek között – vázolta az elképzeléseket a püspök. Jelenleg még folyik az egyeztetés a különböző profilú vállalkozásokkal, ahol elmélyíthetik tudásukat a mesterséget tanuló diákok.

Ha mindez sikerül, akkor eredményes szakoktatást ígér a Református Kollégium igazgatója. **Székely Árpád** elmondta: a szakiskolai képzés hároméves lesz, és Kolozs megyén kívül más megyékből is fogadnak diákokat, akiknek bentlakást is biztosítanak.

Amennyiben a kolozsvári szakiskola sikeresnek bizonyul, akkor Erdély-szerte kiterjesztik az iskolahálózatot. A szakiskolában az első évben elméleti oktatás folyik, a diákok majd különböző műhelyekben is tanulhatnak.

Egyház és politika

(Folytatás az 1. oldalról)

A gyülekezet lelképásztora, **Zalatnay István** szerint a közösség mai összetétele is érdekes. Bátorítják, hogy az egyháztagok azt a gyülekezetet is látogassák, és annak a gyülekezetnek az életében is aktívan vegyenek részt, ahová területileg tartoznak, azonban azt is hangsúlyozzák, hogy fontos az Erdélyi Gyülekezet alkalmait is látogatni.

A konferencián a könyv köré szerveződő előadások a „könyvhöz kapcsolódóan” nem közvetlenül a könyvről, nem is annak szerzőjéről, hanem főként annak témájáról, az egyház jövőjéről szólnak.

Kató Béla püspök *Egyház – Politika – Egyházpolitika ma és holnap* című előadásában elmondta, hogy az egyház nem a politika része, hanem legjobb esetben annak partnere. A papoknak nem kell politizálniuk, de az egyháznak igenis hallatnia kell a hangját a társadalmi élet minden területén. Az egyháznak nem szabad részt vennie a pártpolitikában, nem azonosulhat azok célkitűzéseivel, mert különben kompromisszumokat kell kötnie, ezáltal pedig feladja az egyház érdekeit és értékeit. – Nekünk Istent kell szolgálnunk, nemzetünk, népünk érdekében kell cselekednünk – hangsúlyozta Kató Béla. Szerinte: – az egyházi jövőkép sokban függ a gyermekek születésétől. Ha nem szaporodunk, főleg a jövőképről beszélünk – nyomtatékosította a püspök.

Németh Géza egyetemi tanár, az Erdélyi Gyülekezetet alapító lelképásztor fia, arról beszélt, hogy a politikai értelemben vett „keresztényen Európa” elmúlt. Másik fajta Európa születik: kisközösségi keresztényen Európa. Az egyháznak az iskolákon keresztül kell nevelniük a gyerekeket, rajtuk keresztül szüleiket is – így az egész társadalmat. Mindezt azonban óvatosan, úgy, hogy ne kelljen erőltetni. – Az egyház a kincseit ajánlja fel, ne az ostarát! – hívta fel a figyelmet Németh Géza.

Potyó Ferenc érseki helynök az ökumenizmusról, valamint a kis közösségek fontosságáról beszélt. Ferenc pápát idézte, aki szerint

„gyakran az a benyomásunk, hogy 99 juh van az akolban és egy elveszett. De éppen fordítva van! Csak egy juhunk van az istállóban és a 99 pedig elveszett! És úgy ápoljuk ezt az egyet, mintha 99 lenne, és a 99 pedig semmit sem kap. Egy olyan egyház, amely nem megy ki az utcára, az beteg, egy önmaga körül forgó egyház.”

Németh Zsolt államtitkár *Értékek és érdekek – a keresztényen politizálás jövője* címmel tartott előadást. – Ha a közösségek meggyengülnek, ha a családok széthullnak, ha önpusztító módon élünk, ha az önzés kultúráját terjesztjük, akkor lehetetlen fenntartható fejlődést elérni, megmaradni. Ha a politika az emberi önzéssel találja szembe magát, nem tud megoldásokat javasolni. Mindezt az emberi szolidaritás kultúrájának kell felváltania, az áldozatokat hozó, közösségért munkálkodó személyeknek kell előtérbe kerülniük. Ehhez van szükség az egyházra. Hogy megtalálja a mai kor emberéhez szóló utat: az ígéretekén keresztül, a művészetben, a közösségépítésen keresztül – mondta Németh Zsolt. Szerinte a politika csupán jogi kereteket, lehetőségeket tud teremteni, amelyre az egyháznak élnie kell, hogy töltsé be sajátos küldetését a magyar nemzet megmaradása érdekében.

Somogyi Botond